

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroske ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oglasila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Politični položaj.

(V državnem zboru dne 3. julija govoril dr. L. Gregorčec.)
(Konec.)

Temu se mora odpomoči in se tudi more. Pravi se, da je žid kriv te revščine. To ni popolnoma resnično. Židje so marsikaj zakrivali, ali največ smo krivi sami, ker smo opustili krščanska načela v politiki in v gospodarstvu, ker smo v svoji zmoti, v svoji neumnosti podrli tiste blagodejne ograje, katere so se v prejšnjih stoletjih napravile proti kapitalizmu.

Te ograje se morejo in se morajo obnoviti. Kapitalizma ni treba s socialno demokracijo uničiti; dovolj je, če se postavijo ograje, in to je pot, na katero je pokazala papeževa okrožnica iz l. 1891. Papež priznava v tej okrožnici zasebno imetje, ne prepoveduje izrecno jemanja obresti, pravijo pa, da je pravična plača tista, ki omogoči delavcu in njegovi rodbini primerno življenje in prihranek, in zahtevajo socialnih preosnov.

Kar se dostaja naše države, tako je vladi nemogoče lotiti se socialnih preosnov, v kolikor je navezana na podporo zbornic. Dokaz se je pred kratkim doprinesel. Niti najvažnejša stvar, ki je pogoj vsaki preosnovi, se ni mogla dognati, namreč volilna preosnova. Kaj sledi iz tega? Da se mora vlada sama lotiti tega velikega vprašanja. K temu vodi več potov. Mogoče je kako volilno preosnovo siloma vpeljati, česar bi jaz ne priporočal; mogla bi pa tudi Taaffe-jevo volilno reformo tej ali novi zbornici, voljeni na podlagi sedanjega volilnega reda, predložiti.

Taaffe-jeva volilna preosnova je tako spretno postavljena, da je jedina, katera bi mogla obveljati. Ona pušča v miru sedanjo podlago, zastopstvo interesov, razširja pa volilno pravico skoro do splošne volilne pravice. Za vzprejetje v tej zbornici jej ni treba posebne večine, ker zadošča že navadna, tako pa dobi v tej zbornici vsaka vlada, če jo le hoče.

Gospoda moja! Vlada je predčerašnjim izjavila da se bo držala načel pravičnosti in nepristranosti. Te besede morejo tudi na slovansko prebivalstvo narediti dober utis, ako jim bodo sledila primerna dejanja. Na pr. da se prepusti rešitev davčne preosnove bodoči zbornici, da se nadomesté sedanji namestniki v Trstu, v Celovcu, v Gradcu in v Pragi, kajti sedanji namestniki niso poročstvo, da se bo v dotičnih kronovinah proti Slovanom postopalo dobrohotno, pravično in nepristransko. Končno je spravo s češkim narodom in njegovimi zastopniki, odpravo izjemnega stanja ne samo želiti, ta je potrebna, zakaj le na ta način je mogoče, da se nemško prebivalstvo v Šleziji, na Moravi in na Češkem s češkim porazume. Tako porazumljenje, taka sprava je je potrebna za nas vse, tudi za Jugoslovane, in mi to želimo, zakaj čim se bodo Nemci in Čehi na severu

porazumeli, pride tudi do porazumljenja med Nemci, Slovani in Italijani na jugu.

Zadnje besede poslanca Beera so me presenetile. Rekel je, da je srčna potreba njegovih volilcev, da on glasuje zoper celjsko postavko, ob enem pa je jasno namignil, da bi večina Nemcev na Češkem rada dosegla spravo. Tudi mi Slovenci smo vedno bili na to pripravljeni, in zahtevamo samo to, kar je za naše narodno življenje neobhodno potrebno. Veseli me, da je Beer izjavil, da je nemško prebivalstvo na to pripravljeno. Ne motim se torej, če rečem, da je med Nemci velika večina, ki našo Avstrijo prav tako želi in ljubi kakor mi Slovani in s temi se moremo in se bomo porazumeli. Dal Bog, da bi se to kmalu zgodilo. Lepšega in dragocenejšega daru bi našemu ljubljenu vladarju o petdesetletnici njegovega vladanja ne mogli pokloniti, kakor bi bila mir in sprava med njegovimi narodi. To daj Bog!

Slovenem gornjeradgonskega okraja!

Kakor je zadnjič že bilo naznanjeno, priredi politično in gospodarsko društvo za ljutomerski in gornjeradgonski okraj dne 1. septembra t. l. v Negovi politični shod. Kdor je bil dne 14. julija pri enakem shodu v Ljutomeru, mi bode rad pritrdil, da so takšni shodi prava šola za politično in gospodarsko življenje. Posebno nam v gornje-radgonskem okraju živečim Slovenem je takih shodov silno potreba. Kje je tukaj najti tiste zavednosti in tistega narodnega ponosa, kakor v ljutomerskem okraju? Vse premalo se zavedamo svoje slovenske narodnosti in svojih narodnih dolžnostij! Preveč se klanjamo nemškemu uplivu in kar je najslabše, krivim prerokom. Krivi preroki so bili že v starem testamentu na kaj slabem glasu. Sedaj niso nič boljši. Rojaki! Politični shodi imajo namen, da se na njih podučuje ljudstvo o dogodkih v javnem življenju, o svojih pravicah in dolžnostih. Ako bi mi Slovenci vedno in povsod tirjali svojih pravic, katere nam dajejo postave, in bi vsak Slovenec vedno izpolnjeval svoje politične in narodne dolžnosti, mi bi ne živeli v tako žalostnih razmerah. Mi bi ne trpeli, da gospodari tujec na naši zemlji in da pijavke in krivi preroki slepijo in izsesavajo naše ljudstvo. Takšne razmere morajo prenehati. Vam, rojaki, ki plačujete davke in so vam podeljene različne politične pravice, vam je sveta dolžnost, da se daste podučiti o svojih pravicah in da jih potem tako izvršujete, kakor vam velewa narodna zavest. Od vas je odvisno, ali bo še znanprej se šepiril na slovenski zemlji ošabni nemškutar, ali pa bo Slovenec na svoji lastni zemlji svoj lastni gospodar. Pridite tedaj vi zu-